

NEDER

Secretaris:

LEDENBRIEF

Redaktie-afdeling

Alles In! Taalverhaal junior RUBLES

DE WERELD DICHTBIJ

mei t/m december 1988

MOET JE DOEN

Leeslijn

leeswijzer

leescircus

BasisBits 2.0

RADOSTNÉ VÁNOCE
A ŠĚASTNÝ NOVÝ ROK

Voor u, uw familie, vrienden en zakenrelaties:

COMFORTABEL - SNEL - VOORDELIG

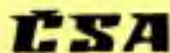
iedere dinsdag en zaterdag

naar P R A A G met C S A

- * met ČSA via Praag naar verschillende bestemmingen over de hele wereld
- * vanuit Praag diverse binnenlandse vluchten van ČSA
- = met ČSA snel transport van uw vracht door de lucht

Nadere inlichtingen:

Leidsestraat 4, 1017 PA AMSTERDAM
Tel. 020 - 224888 of 224889

frapide tours

TOERISTISCHE REISBUREAU

Gespecialiseerd in reizen naar

- * Hongarije
- * Polen
- * Tsjechoslowakije

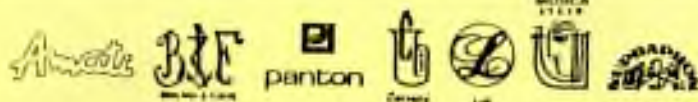
Stationsstraat 25
9482 TX TYNAARLO
Tel. 05921-43300

- * luxe touringcars
- * 8 tot 54 personen
- * beschikbaar voor
binnen- en buiten-
lands vervoer
- * rolstoelvervoer

Burgakker 15
5281 CH Boxtel
telefoon 04116-83278
telex 50803

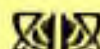
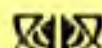
bv Cinerec

- ★ kontaktpersoon Tsjechische muziekgezelschappen
- ★ import/export Muziekinstrumenten
- ★ import grammofoonplaten Tsjechische blaasmuziek
- ★ muziekuitgeverij Tsjechische blaasmuziek

Hoe langer wij leven, hoe korter ons de tijd
die ons hier toegemeten is, toeschijnt.

Peter Sirius

VAN HET BESTUUR

Het Bestuur wenst u allen

Prettige Kerstdagen

en een

Vredig en Voorspoedig 1987

Een terugblik

Wat onze vereniging betreft mogen we terugzien op een vruchtbaar jaar. De afdeling leden-administratie laat het niet bij de loze kreet - zoals in de vorige ledenbrief werd vermeld - dat we groeien als kool, maar komt met overtuigende cijfers.

Op 1 januari 1986 telden wij 159 leden

Op 6 december 1986 zijn dit er 263.

Een groei van 104 leden in nog geen vol jaar. Maar ook onze werkzaamheden groeien, daar onze vereniging niet alleen hier, maar ook in Tsjechoslowakije meer bekendheid geniet. Bovendien staan ons heel wat aangename gebeurtenissen te wachten. Wat dit betreft, zouden wij u willen aanraden alvast uw nieuwe agenda te pakken en te noteren:

31 januari Brielle	Optreden Tsjechisch kamerorkest
3 februari Rijswijk	" " "
14 februari Den Haag	Manifestatie van alle aangesloten vriendschapsverenigingen
28 februari Den Haag	Jaarvergadering
Mei of Juni	Rugby Club Motorlet Praha
5 - 19 Juli	Orlando Festival, Kerkrade
eveneens in Juli	Bezoek Folkloregroep Mali Zálesní, Groningen
26 september	Lustrum Zigeunerorkest Csárdas, Leidse Schouwburg.

Dit is nog maar het begin. Er komen ook nog tentoonstellingen en we beschikken zelf over klederdracht-expositie-materiaal, waar tentoonstellingen mee ingericht kunnen worden. Vandaar dat wij in onze vorige ledenbrief de oproep plaatsten, dat we, behalve het opvullen van een vacature, denken aan

UITBREIDING VAN HET BESTUUR

Bovendien willen wij graag inventariseren welke leden willen meewerken om het te verwachten uitvoerige programma te doen slagen. Daarbij denken we aan uitbreiding c.q. vormen van commissies, maar ook gegadigden voor begeleiding en rondleidingen van Tsjechische groepen en overnachtingsadressen (z.g. gastgezinnen). Zij, die reeds als zodanig bij ons bekend zijn, zoals de gastgezinnen in Brielle, behoeven dit natuurlijk niet opnieuw bekend te maken.

Iedereen die onze doelstellingen onderschrijft is welkom; niemand is te jong of te oud om mee te werken. We herhalen het: wees niet bescheiden en laat het ons zo spoedig mogelijk weten. Tel. 010-4219904 bij geen gehoor 070-258679.

Het Bestuur.

VAN DE REDACTIE

Gaarne vragen wij aandacht voor het verslagje van ons lid, de heer De Wilde inzake de piano-recital van Radoslav Kvapil.

Als vertegenwoordiging van bestuur en redactie waren bij deze recital de familie J. van Putte en L.J. v.d. Burg aanwezig; het bestuur van het Genootschap voor Tsjechische Muziek was in zijn geheel present. Ondanks het slechte weer en St.Nicolaas-koopavond, waren er toch zo'n honderdtal muziekliefhebbers, waaronder verscheidene V.V.N.T.-leden, in het concertgebouw van Haarlem te vinden. Zij, maar ook wij, hebben genoten van het brillante spel van deze Tsjechische kunstenaar. Prettig was het van hem te vernemen, dat ook hijzelf van het optreden in Nederland had genoten, zodat we ons zeker nu al kunnen verheugen op een spoedig weerzien.

vervolg "Van de redactie"

Aan onze eerste Kerst-/nieuwjaarsreis nemen exact 40 personen deel. We twijfelen er niet aan, dat de deelnemers een onvergetelijke Kerst-vakantie tegemoet gaan. Onzerzijds zijn we natuurlijk verlangend te weten hoe de deelnemers, die voor het eerst naar Tsjechoslowakije gaan en zelfs voor het eerst een z.g. oostblokland bezoeken, dit ervaren. In het januari-nummer van de ledenbrief kunt u daarover lezen.

VAN DE AFDELING "Regio Den Haag"

In verband met de tournee van het Lieder- en Dansensemble uit Praag en de feestdagen, hebben we geen bijeenkomst gehouden in november en december.

In januari gaan we weer door met onze maandelijkse bijeenkomsten met als programma: Uitwisseling van vakantie-ervaringen aan de hand van foto's, dia's en eventueel films.

VAN ONZE LEDEN

Het concert van de pianist Radoslav Kvapil in Haarlem

Op 1 december was ik in Haarlem en hoorde in het Haarlemse Concertgebouw deze Tsjechische pianist die een recital gaf met uitsluitend Tsjechische muziek. Ik heb geen spijt gehad dat ik dit concert bijwoonde want de uitvoering was letterlijk "in goede handen".

Er bleek dat ten onrechte vele van de werken niet in Nederland werden uitgevoerd.

Mij troffen vooral het 2e deel van de sonate van Vorisek dat bijzonder dreigend op mij overkwam.

de Tsjechische dansen van Smetana die zeer melodieuze waren en een Liszt-achtige pianotechniek vereisten; en de romantische muziek van Janacek.

Het programma en de pianist verdienden het dat er meer toehoorders geweest zouden zijn.

Terecht kreeg de pianist na afloop een grote bos bloemen namens de V.V.N.T.

J.A. de Wilde
Den Haag

Vervolg "van onze leden"

Van één van onze (nieuwe) leden uit Vierpolders ontvingen wij het verzoek haar te informeren over de mogelijkheid van het volgen van een Tsjechische cursus (3 personen). De cursus in Den Haag is al halverwege dus komt niet meer in aanmerking. Wie kan ons lid helpen?

Wij (de redactie) beschikken wel over een geluidsbandje, dat aansluit op het boek "Teach yourself Czech". Dit houdt dus in een Tsjechische cursus, waarbij men ook kennis van de Engelse taal moet hebben. Deze cursus werd indertijd uitgegeven door Linguaphone, die merkwaardig genoeg grammofoonplaatencursussen in 29 talen uitgeeft, maar daar is Tsjechisch niet bij. Gaarne tips aan de redactie.

VAN EN OVER TSJECHOSLOWAKIJE

Aan "Moravanka", het fanclubblad uit Maastricht, ontlenden we het volgende:

EEN HALVE EEUW RADIO PRAAG

Op 30 augustus 1936 om 10.00 uur begon men in Praag met uitzendingen voor buitenlanders. In de loop der jaren werden de programma's meer en meer uitgebreid en kregen een gewijzigd karakter. Momenteel zendt Interprogramm Radio Praag in 12 talen uit op 22 golfbereiken.

Met de Duitstalige uitzendingen bereiken zij vooral de buurlanden. Hoog in het vaandel staat het nauwe contact met de luisteraars, hetgeen bevorderd wordt door het organiseren van luisterwedstrijden op het gebied van muziek, klassiek en pop, toerisme. Kortgeleden was er een wedstrijd "Worte für den Frieden", gewonnen door T. Liska-Loontjens, redactrice van "Moravanka".

Uitzendingen voor de hobbyisten worden niet vergeten. Het programma voor filatelisten komt regelmatig terug. Zondagsmorgens van 9.00 - 12.00 uur is er een verzoekprogramma; dagelijks kan men een volksmuziekuurtje beluisteren tussen 12.00 en 13.00 uur.

Een volledige opgave staat vermeld in de **Neue Prager Presse**.

Uitzending in de Duitse taal:

Maandag tot Zaterdag - 8.15, 10.15 en 12.15 nieuws. 9.15 Wetenswaardigheden uit de Č.S.S.R. 11.15 Buitenlands commentaar op korte golf 25.02, 31.56 en 49.55 (11990, 9505, 6055 Kilohertz), alsmede op de middengolf 233.1 resp. 280.1 meter (1.287 resp. 1071 KHz).

Zondags: 7.45 uur Tsjechische muziek, van 9.00 - 12.00 uur het verzoekprogramma en om 12.15 uur weekoverzicht.

L.J.B.

REISHERINNERINGEN

Zomaar een Zondag

In 1965 maakten wij - met tent en kroost - voor het eerst kennis met het natuurschoon van de Hoge Tatra.

Onze pleisterplaats was de autocamping Tatranská Štrba. Wij hadden er de ruimte (en wat voor één) want er waren maar weinig vaste kampeerders. Wel gebeurde het dat er 's avonds een autobus met jongelui de "huur"-tentjes bevolkten, maar die waren voor dag en dauw al weer vertrokken.

De kampbeheerder - een gezellige baas - maakte graag een praatje met ons en gaf allerlei adviezen. Zo gaf hij ons op een goede dag een mooie route op waarbij het einddoel, een verzameling typisch Slowaakse houten architectuur, in Ždiar was.

De laatste zondag in de Hoge Tatra - het weer zou wisselvallig zijn - besloten we deze tocht te maken. De zon scheen en de route was afwisselend en mooi.

Halverwege begon het zachtjes te regenen en op een gegeven moment hoorden we een regelmatig gebonk dat steeds sterker werd. We dachten dat er iets geks met de auto was dus stopten we aan de kant van de weg en stapten uit om de oorzaak van het gebonk op te sporen. Ook nadat we waren uitgestapt hoorden we, merkwaardig genoeg, nog steeds bonken en wel luider.

Beneden ons lag een flink dorp en we aanschouwden een wonderlijk iets.

Over de volle breedte van de weg kroop een lange, bontgeschubde slang van paraplu's. Daar, waar de slang door de bocht in de straat verder kroop, kreeg hij talloze pootjes. De slang werd voorafgegaan door een met zwart doek omfloerste Turkse trom. Hier werd een geliefd persoon op z'n laatste tocht begeleid..

Op ons eenzame plekje boven het dorp stonden wij eerbiedig naar dit alles te kijken tot we merkten dat we wel erg nat werden.

We vervolgden onze tocht en al spoedig scheen de zon weer volop. De kampbeheerder had geen woord gelogen. Na elke bocht in de weg ontrolde er weer een ander panorama voor onze ogen. Daar de zon weleens achter een wolkje verdween, waren ook de stemmingen zeer wisselend.

We naderden het einddoel: Ždiar. Verrast keken we naar de vele mensen in klederdracht. We parkeerden de auto en gingen met de fotocamera bij de hand de houten huizen bekijken.

Het was er buitengewoon druk voor zo'n klein dorp en rond de kerk verdrongen zich vele mensen - en wij dus ook. Er was iets gaande in de kerk.

Op mijn tenen staande in het portaal - als haringen in een ton en verder kon ik niet - zag ik rechts in de kerk alleen maar mannen en links allemaal bonte hoofddoeken - dus vrouwen. In de door kaarsen schaars verlichte kerk zag ik helemaal vooraan iets schitteren, het leek wel een gekroond hoofd.

Mijn nieuwsgierigheid werd grenzeloos maar ik moest zwijgen want de kerk zong en wel

zô mooi; soms alleen de vrouwen en dan weer gezamenlijk, dat ik ademloos luisterde.

Toen de kerk uitging, maakte ik dat ik buiten kwam om in het daglicht te kunnen zien wat hier nu aan de hand was. Tevreden ontdekte ik dat mijn man met zijn foto-toestel een strategische plek had uitgezocht.

Het was een kleurige massa die het kleine kerkje verliet, vrijwel iedereen was in klederdracht en temidden daarvan het meisje met de kroon in een witte klederdracht. Een bruid dus!

Er viel mij nog een ander detail op: De mannen gingen veelal rechtsom, bovenlangs de kerk en de vrouwen linksom, onderlangs de kerk, door het dorp.

Na deze belevenis begonnen we voldaan aan de terugreis. Dezelfde panorama's maar dan nu achterstevoeren.

"Thuis"gekomen vertelden we in chronologische volgorde onze belevenissen aan de kampbeheerder, die meteen in de krant ging snuffelen toen we hem vertelden van de Turkse trom. Het klopte, een goede bekende van hem was die dag begraven.

Wanneer hij geen dienst had gehad, was hij een stukje van de slang geweest.

Anders was het met de bruid. Dat was geen huwelijk maar een derde aanzegging. Geen bruid dus? Ja, nee..., ja toch. Hij legde ons uit hoe de vork in de steel zat. Het zit zo: Wanneer een paar gaat trouwen, wordt dit op 3 achtereenvolgende zondagen in de kerk afgekondigd. Het paar, familie en vrienden zijn daarbij (in vol ornaat) aanwezig. De zondag na de 3e aanzegging wordt het huwelijk voltrokken. "Twijfelaars kunnen dus nog afhaken... of het geduld wordt op de proef gesteld", zei hij met een knipoog. "Aanstaande zondag begint er een groot feest dat enkele dagen duurt. U kunt er bij zijn en men zal u als eregasten behandelen" voegde hij er aan toe.

Wij hebben het feest niet afgewacht, het bruidspaar heeft het lekker "onder ons" gevierd, nemen we aan. Wij waren al 5 weken van huis en werk en school wachtten. Het was zó ook al mooi genoeg geweest.

Hennie van der Burg.

Vervolg "Van en over Tsjechoslowakije"

In onze ledenbrief van juli schreven we over Kuren in Tsjechoslowakije. Het onderstaand embleem plaatsten we daarbij. In 1987 gaan we maandelijks aandacht besteden aan de kuuroorden van Tsjechoslowakije, immers een Nederlandse zegswijze luidt: "Gezondheid is de grootste schat"

Een Tsjechisch spreekwoord luidt: "Jedno naše příslovi pravi, že se ztracené zdraví nedá koupit".

Vrij vertaald: "Verloren gezondheid is voor geen geld te koop".

Ten behoeve van de vele nieuwe leden, die ons artikeltje in het Juli-nummer niet kennen, volgen hier in het kort enige punten hieruit als inleiding tot de reeks, die we in 1987 gaan plaatsen.

Balneatherapie wil zeggen genezing door baden. De overkoepelende organisatie van kuuroorden heet dan ook Balnea.

De kuuroorden van Tsjechoslowakije zijn van oudsher wereldbekend. Reeds tussen de 11e en de 14e eeuw werd de heilzame

werking van de bronnen ontdekt van oorden als het tegenwoordige Janské Lázně en Františkovy Lázně, Teplice en Piešťany, Sliač en Karlovy Vary (Karlsbad).

De deelnemers aan onze Kerst-/Nieuwjaarsreizen zullen kennismaken met enige kuuroorden, die bekend staan als de schilderachtige driehoek, waarvan Karlovy Vary (Karlsbad), Mariánské Lázně en Františkovy Lázně deel uitmaken.

Hiervan is Karlsbad (Karlovy Vary) wel de bekendste en belangrijkste.

In genoemde artikelenreeks zullen we om een compleet geheel te krijgen zo nu en dan in herhaling vervallen, maar het is het waard, want onze gedachten gaan uit naar Balnea-reizen in 1987.

L.J.v/d B.

Klement Gottwald

Op 21 november werd herdacht, dat op deze datum Klement Gottwald 90 jaar geleden in Dědice, een stadsdeel van Vyškov, werd geboren. Klement Gottwald was een belangrijke functionaris in de Tsjechoslowaakse en internationale arbeidersbeweging, politicus en hoogstaand staatsman. Zijn politiek optreden stimuleerde niet alleen de ontwikkeling van de arbeidersbeweging in Tsjechoslowakije, maar heeft na 1945 ook in aanzienlijke mate bijgedragen tot de socialistische maatschappij-orde aldaar. Reeds op 16-jarige leeftijd begon hij zich in te zetten voor de belangen van brede lagen van het werkende volk en is tot zijn vroegtijdig sterven op 14 maart 1953 daarmee doorgegaan.

Sinds het moment dat hij zich in de politiek begaf, heeft Klement Gottwald behoord tot de revolutionaire linkervleugel van de arbeidersbeweging. Het is dan ook niet te verwonderen, dat hij tijdens de eerste wereldoorlog weigerde te vechten ten behoeve van de Oostenrijks-Hongaarse monarchie, die het Slowaakse en Tsjechische volk onderdrukte.

Onder leiding van Gottwald heeft de kommunistische partij een belangrijke rol gespeeld ten tijde van de grote economische crisis in de jaren dertig. Deze strijd was zwaar. In 1934 vaardigde de toenmalige regering een arrestatiebevel tegen hem uit, waardoor hij gedwongen werd Tsjechoslowakije te verlaten en naar Moskou reisde.

Aangezien Tsjechoslowakije het sterkst en het meest direct bedreigd werd door de expansiedrang van het Duitse fascisme, keerde Gottwald in 1936 naar zijn land terug en nam de leiding op zich van de partij-aktiviteit ter bescherming van de democratie en de republiek.

Na het schendverdrag dat in 1938 te München door de westerse mogendheden werd ondertekend en waarbij Tsjechoslowakije op genade of ongenade overgeleverd werd aan Nazi-Duitsland, week hij uit naar Moskou van waaruit hij de ondergrondse strijd tegen de nazi's leidde. Met Benesj, leider van de regering in ballingschap, vormde hij tijdens de oorlog een regering van Nationale Coalitie, het Nationale Front, het zogeheten program van Košice.

In 1948 toen rechtse politici het program van Košice wilden verijdelen, heeft Klement Gottwald een ingrijpende rol gespeeld tot verdere socialistische ontwikkeling van staat en maatschappij. De politieke krachtmeting eindigde met de aanvaarding van de grondwet van 9 mei 1948. Deze had een uitgesproken socialistisch karakter. Dr. Benesj trad af als president van de republiek en Gottwald werd in zijn plaats gekozen. We kunnen dus stellen dat Klement Gottwald de eerste president was van het huidige Tsjechoslowakije.

In het Nationaal Museum in Praag is tot en met 5 februari 1987 een tentoonstelling over het leven en werken van Klement Gottwald.

L.J.B.

VAN DE ZUSTERCLUBS en FEDERATIENIEUWS

Op 14 februari 1987 zal in Den Haag een belangrijke manifestatie gehouden worden van de vriendschapsverenigingen, van west en oost, verenigd in een Federatie.

Deze manifestatie omvat een presentatie van diverse landen. Ook de V.V.N.T. zal hieraan meewerken. In het januari-nummer komen we hierop terug.

Van onze zusterclub Nederland-USSR, afd. Den Haag, ontvingen wij het bericht, dat op 7 december j.l. een van de trouwe werkers dezer afdeling, de heer

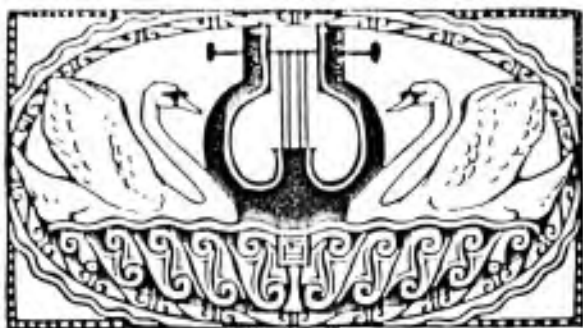
Teunis Johannes Rotte

op de leeftijd van 62 jaar overleden is.

De geregelde bezoekers van de filmavonden in het gemeentemuseum zullen hem als receptionist aldaar zeker missen.

Onze gevoelens van deelneming gaan uit naar zijn echtgenote en andere nabestaanden.

VAN HET GENOOTSCHAP VOOR TSJECHISCHE MUZIEK

Onder auspiciën van het genootschap, onderafdeling van de V.V.N.T., trad op 1 december de beroemde pianist, Radoslav Kvapil op, waarover elders in het nummer een kort verslag.

In onze vorige ledenbrief brachten wij een beschrijving van één der componisten, waarvan werken door Kvapil werden uitgevoerd, namelijk van Bedřich Smetana.

Hieronder de levensbeschrijving van Jan Václav Hugo Voříšek. R. Kvapil bracht van hem:

Sonate in bes, op. 20; Allegro con brio, Scherzo, Allegro, Finale, Allegro con brio.

Jan Václav Hugo Voříšek (1791-1825), geboren te Vamberk (Wamberg) in Bohemen, kreeg zijn eerste muzikale vorming van zijn vader, die onderwijzer en muziekleraar was, en deze bracht hem zover dat hij al op achtjarige leeftijd zeer goed piano, orgel en viool speelde en uitstekend kon improviseren. In 1801 ging hij naar het gymnasium in Praag, waar hij later door middel van zelfonderricht filosofie studeerde en als muziekleraar zijn brood verdiende.

In 1813 vertrok hij naar Wenen om daar in de rechten te studeren, maar voornamelijk om Van Beethoven te leren kennen, die hij zeer bewonderde en door wie hij sterk is beïnvloed. Voříšek verkeerde regelmatig in Weense muzikale kringen en raakte o.a. bevriend met Meyerbeer en Moscheles en in het bijzonder met Hummel, die zijn leermeester werd. In 1818 werd hij pianist, leraar en dirigent bij de Gesellschaft der Musikfreunde en in 1822 werd hij tot eerste organist aan het keizerlijk hof benoemd. Nadat hij nog tevergeefs in Karlovy Vary (Karlsbad) genezing had gezocht, stierf hij op vierendertigjarige leeftijd in Wenen aan tuberculose.

De compositiestijl van Voříšek vormt in zekere zin een schakel tussen die van Van Beethoven en Schubert. Terwijl de invloed van Van Beethoven vaak aanwijsbaar is in het werk van Voříšek, heeft dit op zijn beurt weer inspirerend gewerkt op Schubert. Voor diens Impromptu's en Moments musicaux hebben Voříšek's Impromptu's opus 7 als het ware model gestaan.

De Sonate in bes, opus 20, gepubliceerd te Wenen in 1820, is driedelig. Een langzaam deel, dat normaliter in een sonate voorkomt, ontbreekt geheel. De sonate werd inderdaad vierdelig ontworpen, met een langzame introductie aan het begin, maar in de definitieve versie is deze weggelaten. Een ernstige, naar het sombere neigende sfeer overheerst in deze sonate. In de delen 1 en 2 wordt een krachtig, qua stijl klassiek eerste thema gevolgd door een melodieuze tweede thema, dat zachtmoedig van karakter is, met een vroeg-romantische expressie. De finale is geschreven in een briljante, virtuoze, aan Hummel verwante stijl.

NIEUWE PLATEN

1. Jaroslav Ježek (1906-1942): Pianoconcert; Bagatelles; Petite Suite; Etude.

Jan Novotny, piano en het Symfonieorkest van de Tsjechische Radio o.l.v. Jaromír Nohejl. PANTON 8110 0375

Jaroslav Ježek was een van de interessantste figuren in de Tsjechoslowaakse republiek tussen de beide wereldoorlogen.

Behalve in het serieuze genre componeerde hij ook jazz-stukken en muziek voor revues van het z.g.

"Bevrijde Theater" (Osvobození Divadlo), een satirisch politiek toneel, waarvoor Voskovec en Werich, vaak aangeduid als V + W, de teksten schreven. In Duitse vertaling verschenen er enkele bij Artia onder de titel "Drei Satirische Musicals", en een aantal songs van dit theater verschenen onlangs opnieuw op de plaat (supraphon 1013 3371/2, Historisch Archief); de bekendste ervan zijn nog altijd populair, ook bij jongeren, hoewel 50 jaar oud.

De nieuwe plaat is een welkome aanvulling wat Ježek's "serieuze" oeuvre betreft, de meeste andere pianowerken (Sonate, Sonatine, Toccata, Rhapsodie) werden al eerder opge-

nomen. In het op jazz geïnspireerde pianoconcert uit 1927 valt de bezetting op; aan het klassieke orkest is toegevoegd een altsax, twee cornetten, een banjo, en een speciale slagwerkgroep. De andere werken op de plaat zijn voor solo-piano, waarbij vooral de Suite een goed beeld van de verschillende facetten van de componist geeft; het laatste deel is een Charleston met het opschrift "Oh Girls", van de tien bagatelles valt vooral de geestige polka, nr. 8, op.

2. Moderne Slowaakse kamermuziek: Ivan Hrusovsky (1927) Strijkkwartet, Ladislav Burlas (1927) Poëtische Muziek voor blaaskwintet OPUS 9111 1583

Men kan de moderne slowaakse muziek na ca. 1970 voor een groot deel neoromantisch noemen: met alle moderne middelen die men gebruikt, tracht men een te grote rationalisering te vermijden, en de emotionele kant van de muziek nieuwe dimensies te geven.

Het kwartet van Hrusovsky maakt op mij daarbij een overtuigender indruk dan het blaaskwintet van Burlas, al gebruikt de eerstgenoemde modernere middelen, vooral op ritmisch gebied en wat klankkleur betreft.

Aan ieder der beide componisten werd reeds eerder een gehele plaat gewijd (resp. OPUS 9111 0608 en OPUS 9111 0572).

Helaas ontbreken biografische gegevens over de componisten op de hoestekst van de besproken plaat, ook op de speciale plaat van Burlas.

De uitvoeringen der werken zijn uitstekend.

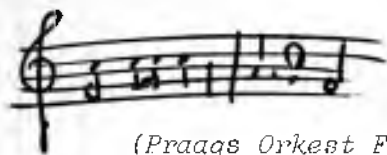
Van beide der besproken platen heb ik een exemplaar over voor de liefhebber, tegen een "toeristenprijs".

Hans Wallin

Slowaakse muziek in Dolna Krupa en Bratislava

Op invitatie van het Slowaaks Muziek Fonds verbleef ik van 7/10 - 10/10 in het plaatsje Dolna Krupa in het "Huis der Slowaakse Componisten", vroeger een slot behorende aan de familie Van Brunswick (goede vrienden van Van Beethoven, die in liefde ontvlamde voor Theresa van Brunswick voor wie hij de Sonata Appassionata schreef!).

Tegenwoordig is dit slot dus een tehuis voor de Slowaakse componisten waar ze kunnen verblijven; met een internationaal gezelschap bestaande uit twee Nederlanders (behalve ik was er nog Rogier Starreveld van Dorremus, het documentatiecentrum

voor Nederlandse muziek), twee Bulgaren, een Engelsman, een Hongaar, een Zweed, twee Russen, en dertien Tsjechen en Slowaken, waaronder de componist Jiří Těmle en vertegenwoordigers van diverse tsjechische en slowaakse orkesten

(Praagse Orkest FOK, symfonie-orkest van Karlovy Vary, Oost-Boheems Kamerorkest uit Pardubice, Kamerorkest van Žilina, Philharmonie van Košice e.a.).

Drie dagen konden we luisteren naar opnamen van nieuwe werken van Slowaakse componisten, alsmede een aantal oudere werken vanaf ca. 1950. Dit leverde voor mij zeer interessante ervaringen op.

Hoofdzakelijk dit, dat men volledig op de hoogte is van alle mogelijke stromingen in de moderne Europese muziek, dat men niet probeert steeds maar weer nieuwe dingen daaraan toe te voegen, maar bewust uit alle mogelijkheden kiest om een bepaalde uitdrukingskracht te bereiken. De besten ontsnappen daarbij aan het gevaar eclectisch te worden. Vooral van de jongere generatie valt nog moeilijk in te schatten, wat de uitblinkers zijn of zullen worden.

Goede indruk op mij maakten vooral "Orbis sensualium pictus", oratorium op tekst van Comenius, van Vladimír Godár (geb. 1956), een strijkkwartet van de eveneens in 1956 geboren Iris Szeghyová (die, zoals vele vrouwelijke componisten, ook pedagogisch actief is), en de compositie "Last Summer but one" van Martin Burlas (geb. 1955), zoon van de componist en musicoloog Ladislav Burlas.

Overtuigend waren echter vooral werken van de iets oudere componisten, die hun sporen al verdienden: "Animations" voor 35 strijkinstrumenten van Dušan Marjňák (geb. 1936) is het beste wat ik tot nu toe van deze componist gehoord heb, de derde pianosonate van Ilja Zeljenka (geb. 1932) stelde mij ook bepaald niet teleur, na de mij bekende tweede, al heeft op mij de pianosonate van Jozef Štěrba (geb. 1940) wat de pianomuziek betreft mij het meest geboeid.

Daarnaast was er nog een overzicht te beluisteren van het slowaakse instrumentale concert in de loop der geschiedenis sinds de bevrijding. Enkele van de gehoorde stukken, zoals het vioolconcert van Alexander Moyzes (1906-1984), daterend uit 1958, doen wat verouderd aan, maar men dient daarbij te bedenken, dat dit werk het eerste vioolconcert was, dat in Slowakije gecomponeerd werd. Dit brengt ons meteen op een centraal thema: de "stroomversnellingen" in de muziekgeschiedenis in de Slavische landen, die men ook bijvoorbeeld in Joegoslavië of Bulgarije vindt. Allemaal gebieden, die tot aan de 2e wereldoorlog grotendeels achtergebleven agrarische gebieden waren, maar zich na de bevrijding tot moderne industrielanden met een rijk cultureel leven ontwikkelden. Op muziekgebied zien wij de grote spreiding van het concertleven en de muziekopleidingsinstituten, vruchtbare bodem voor ontwikkeling der scheppende toonkunst.

Naast de bijeenkomst in Dolná Krupa was ik nog in staat enkele concerten van het Festival van Bratislava bij te wonen, afgesloten met de première van een Vredescantate van de slowaakse componist Ivan Hrušovský (1927), een indrukwekkend werk, vergelijkbaar met soortgelijke werken van de Pool Penderewski, maar mijns inziens deze overtreffend. De componist kreeg een ovatie, de uitvoering van de Slowaakse Filharmonie en het Slowaakse Filharmonisch koor (in Nederland wel bekend door de medewerking

o.a. aan enkele balletten van J. Kylián) was dan ook van hoog niveau, zoals ook enkele concerten van Interpodium, een presentatie van jonge solisten uit de socialistische landen, waar vooral de jeugdige slowaakse Zuzana Paulechová (Tsjaikofski, pianoconcert nr. 2) opviel, zonder de anderen te kort te willen doen.

Een vakantie vol bijzondere belevenissen!

Hans Wallin.

WAT HET OOG STREELT

Filatelie

Ter gelegenheid van het 35-jarig jubileum van het Tsjechoslowaakse circus en vari  t   zijn op 13 oktober vier postzegels in de waarden van 1,-, 2,-, 3,- en 6,- K  s. uitgegeven met het thema Circus.

Typografie van O. Po  mourn  .

De serie is ook in een blok van vier verkrijgbaar evenals een le-dag envelop.

Op deze serie van vijf zegels die 3 november zijn uitgegeven, zijn schilder  n afgebeeld. De schilder  n zijn van verschillende kunstschilders; op de zegel van 1,-K  s een schilder   uit 1918 van V.H. Brunner; de zegel van 2,- K  s een reproductie van een schilder   van J. Sturd  k; op de zegel van 3,- K  s van Fr. Gross. De vierde postzegel van 4,- K  s is naar een schilder   van K. Skr  t uit het jaar 1665. En de laatste afbeelding met een waarde van 5,- K  s is het bekende schilder   uit 1530, geschilderd door Lucas Cranach.

Ook van deze postzegels is een eerstedag-envelop en van elke postzegel een blok van vier zegels verkrijgbaar.

Joop Nieboer

POTTENKIJKEN

Kerstkarper

Benodigd: 4 - 6 porties karper, 80 gr. boter, 1 middelgrote ui, 1 theelepeltje kerrie-poeder, zout, 2 lepels geraspte mierikswortel, 5 lepels ketchup, 4 lepels paneermeel.

Bereiding: Een vuurvaste schaal met boter invetten en met paneermeel bestrooien. De porties karper hierin leggen, met zout, kruiden en gesneden ui bestrooien. De ketchup en een beetje paneermeel toevoegen. Tenslotte het restant van de in plakjes gesneden boter hier bovenop leggen. De schotel 30 minuten in een voorverwarmede oven plaatsen. Opdienen met gebakken aardappels en groentensalade.

Wild konijn met knoflook

Benodigd: 1 wild konijn, 60 gr. katenspek, 60 gr. olie, 1 grote ui, 2 teentjes knoflook, 1 eetlepel bloem, 5 peperkorrels, zout en water om af te blussen.

Bereiding: Het goed schoongemaakte vlees insmeren met uitgeperste knoflook en zout, daarna 1 uur in de koelkast in laten trekken.

Vervolgens met een puntig mes het vlees inkerven en de inkepingen vullen met de helft van de in blokjes gesneden katen-spek. De rest van het katenspek in de braadpan met kruiden en olie bakken, daarna het vlees hierin leggen en aan beide kanten braden; met water afblussen en in een warme oven gaar braden. Af en toe wat water erbij gieten. Het gaar gebraden vlees eruit halen, de jus zeven en aandikken met bloem. Het vlees serveren met knedels of gekookte aardappels.

H.N.H.

ALLERHANDE

Kerstpuzzel

Rond de kerstster zijn genummerde cirkels afgebeeld. De tekeningetjes onder de ster moet u vertalen in woorden. Bij de tekeningetjes staan cijfers genoemd. Het cijfer voor de streep (*./) is het nummer van het cirkeltje, het cijfer na de streep (./*) is de zoveelste letter van het gevonden woord.

Na de juiste oplossing is een wens het resultaat. Stuur deze wens in vóór 15 januari aan de Redactie. Onder de goede inzenders verloten we weer een aardig presentje.

De oplossing van de oktoberpuzzel luidt: "Hoge bomen vangen veel wind". De heer P. Kaper uit Zaandam is winnaar - na loting - van de oktoberpuzzel en zal een presentje ontvangen. Alle puzzelaars bedanken wij weer voor hun inzendingen.

Wij wensen een ieder genoeg en succes met het oplossen van de Kerstpuzzel.

De redactie.

Ach, die vissen!

Gisteren kwaakten de kikkers dat van de Donau tot de Moldau de vissen een oefening hadden, wie het langste zijn mond kon houden. Er waren veel beloftes: "Een week lang zullen we de bek niet opendoen". Vergeefse beloftes. Wat een vissen! Slechts enkele ogenblikken waren zij stil en toen, als altijd, begonnen zij heel hard te snappen.

(vertaald gedichtje uit Květy)

Laatste berichten

Op 12 januari 1987 treedt in De Doelen in Rotterdam het kamerorkest SUK op.

Verdere gegevens zijn ons nog niet bekend. Na 5 januari kunt u ons hierover bellen of De Doelen.

Tel. 010-4132490 of 4131370.

Redactie.

IMPORTEUR VAN

o.a.: WIJNEN UIT TSJECHOSLOWAKIJE
VAN SUBLIEME
KWALITEIT.

Tasmanstraat 131
Den Haag - 070-454202

PRIJS PER FLES: f 7,95

1. **RYNSKY RIZLING.** Een van de edelste wijnen van de Riesling-druif. Droog en met een heerlijke fruitige geur.
2. **TRAMIN.** Gemaakt van de Traminer-druif. Droge, lichtgele wijn met een volle kruidige smaak.
3. **LIMBASSKY SILVAN.** Gemaakt van de Sylvaner-druif. Goudgeel van kleur en met een milde geur en harmonische smaak.
4. **SVATOPETERSKY RIZLING.** Witte wijn met een karaktervolle geur, een volle smaak en een harmonisch zuurgehalte.
5. **RULANDSKE.** Geelgroen van kleur met een uitgesproken en harmonische smaak. Een mild aroma en is zeer geschikt voor langere rijping.
6. **NITRIANSKE KNIEZA Biele.** Een witte wijn uit het wijnbouwgebied van Nitra. Karakteristiek mild aroma en harmonische lichtzoete smaak.
7. **FRANKOVKA.** Robijnrode wijn met een zeer harmonieus en vol bouquet.
8. **NITRIANSKE KNIEZA Cervené.** Robijnrode, milde aromatische wijn. Vol, harmonisch en licht zoet van smaak.

Bij afname van 24 flessen (eventueel gesorteerd) worden deze, waar u ook woont in Nederland, **gratis** thuisbezorgd.

-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-

Vanaf heden verkrijgbaar in Nederland 2 wereldberoemde bieren uit Tsjechoslowakije, n.l. **PILSNER URQUELL** en **BUDWEISER BUDVAR.**
Vraag uw slijter naar deze traditioneel gebrouwen bieren.

T E D *)

Hiermede geef ik mij op als lid/donateur *) van de
VERENIGING VRIENDEN NEDERLAND - TSJECHOSLOWAKIJE

Naam:..... Geb.datum:.....

Naam gezinslid:..... Geb.datum:.....

Adres:.....

Postcode:.....Plaats:.....

Datum:.....Handtekening:.....

Voorgesteld door:.....te:.....

*) Doorhalen wat niet van toepassing is.

V.V.N.T.- Secr. N. van Rees

Postbus 61003 - 3002 HA ROTTERDAM

V.V.N.T.

Redactie: Nieuwendamln. 274

2547 JR 's-GRAVENHAGE

DRUKWERK

Port betaald

Port payé

's-Gravenhage